

Væl afturkomnir!

Væl afturkomnir fiskimenn okkara — hjartaliga væl afturkomnir!

Tá ið vit heimamenn — heima-fólk — ynskja tykkum, okkara fiskimonnum, væl afturkommar frá Íslandi, Svalbard, Bjarnaynni ella Grønlandi, so er tað ikki einans orð, ið verða framfært — nei — við ordunum fylgir ynskið um at gera víðurskiptini í Føroyum so hugnalig og heimlig fyri tykkum — og fyri okkum øllum — sum gjørligt kann verða.

Føroya lögting er nú komið saman. Løgtingsmenn megu fola seg sum álitismenn tykkara — tit, sum bera land okkara uppi — tit eiga nú at venda tykkum til tingið við tí, sum liggur tykkum á hjarta. Og umsóknir tykkara mega koma fram um allar aðrar! tí tit bera land okkara uppi.

Hvat kann lögtingið gera fyri fiskimenn okkara?

Fyri nokrum árum síðan var tað næstan vónleyst hjá tykkum fiskimonnum at fáa tykkara árs-vinnu. Tit máttu ganga frá Herodusi til Pilatus fyri at fáa sær krónur, sum tit høvdu váttað lívið fyri at vinna, og ofta mistu tit tann pening, tit høvdu til góðar. Hetta er nú óðrvisi, ifall tit nýta tykkara frábýlisrætt og selja tykkara veiðu gjøgnum Føroya Fiskaexport, ella tit lata Føroya Fiskaexport avrokna tykkum gjøgnum fiskimannafelagini.

Okkara mótstöðumenn royna at fáa alt aftur í tað gamla lagið; men latum okkum standa fast saman um Føroya Fiskaexport — tað er fyrsta stigið á okkara sosialiseringisleið. Vit mega víðari fram á somu leið.

Allur inn- og útflutningur má og skal sosialiseras.

Tit — fiskimenn — rinda í dag tvær og kanska trýggjar krónur fyri fleiri vörur, sum tit kunna fáa fyri eina krónu, ifall rætt verður skipað.

Ein slík skipan má beint nú fáast í lag. Javnaðarflokkurin steyvir fram móti hesum máli og hevur í ár uppskot frammi á lögtingi um landshandil við allari skipsútgerð. Tað er næsta stigið. Hini fylgja eftir. »Rom blev ikke bygget paa een Dag,« sigur orðatakið. Soleiðis er við sosialisering. Tað má farast fram fet fyri fet. Tíverri er tað kapitalistiska systemið røftest í landi okkara og verður torført at broyta. At allar fyrirøktir í Føroyum eru stovnaðar á kapitalistiskum grundarlagi er ein veruleiki, sum vit mega rokna við. Høvdu enná bankarnir í Føroyum verið ogn lögtingsins, so lá landið heilt óðrvisi; men tíverri eru eisini teir stovnaðir á kapitalistiskum grundarlagi. Í Sjóvinnubankanum eigur lögtingið 60.000 kr. — men privatir menn eiga meirlutan og ráða tessvegna fyri borgum har. At alt hetta kundi

AKTIESELSKABET
FØROYA BANKI
Hovedkontor: THORSHAVN Stiftet 1906. Afdeling: TRANGISVAAG
AKTIEKAPITAL OG RESERVER KR. 900.000.
Bankforretninger af enhver Art udføres.
Kontortid 11—3. Lørdag 11—2.

SPEJLE
i forskellige Udførelser og Størrelser.
Rammer — Rammelister.
-- Billeder indrammes. --
Telf. 309. A. EIRIKSTOFT Telf. 309.

Javnaðarmenn fáa ikki sjálvstýris-høvdingan hin gamla at taka undir við sær at veita Føroyum, Føroya lögtingi, rættin til undirgrund Føroya.

Tá ið javnaðarmanna uppskotið um at veita Føroya lögtingi nýtslurættin frá statinum til undirgrund Føroya var til viðgerðar hósdagin á lögtingi, var Jóannes Patursson einans fyri at avtaka minulógina og vildi ikki fylgja javnaðarmonnum í teirra uppskoti um, at Føroya lögting skuldi ognast nýtslurættin til undirgrundina.

Hansara herróp miðaðu einans í móti at verja privatmanna ognarrættin. Vertin á Føroya lögtingi hjá honum.

BATTERIMODTAGER!

ogsaa 1938-Modellen af PHILIPS RADIO egner sig specielt til Fiskeskiibe. Den har ogsaa Bølge-længderne til Telefonskiibe og kan indstilles fra 16 til 2000 Meter.

verið aðræleiðis, vita vit og harmast yvir at hugsa um slíkt — men hvat hjálpir tað? Tað batar lítið at gráta um mjólkina, sum niður er stoytt. Latum okkum ansa betri eftir eina aðra ferð.

Í fjór fingur vit viðtikið á lögtingi at veita sjúkum fiskimonnum — og øðrum — eina peningahjálp á sama hátt, sum tey gomlu skulu fáa betri kor her eftir. Hetta er alt betri enn einki — eitt stig inn á ta rættu leiðina; men enn er ikki komið á mál.

Latum okkum fylkjast øxl móti øxl — so koma vit um síður á málið.

J. H. Danbjørg.

Á Føroya lögtingi 1937.

Tingfundur 6. oktober.

Grønlandsmálið.

Djurhuus

gav ein úrdrátt úr málinum og helt, at eftir tí nýggju grønlandslógini hava útlendingar fingið loyvi at nýta Føroyingahavnina. Allir tingmenn høvdu verið á einum máli í hesi stóru sak.

Innkommur eru umsóknir frá ymskum monnum um loyvi at rógva út og búsetast o. s. fr. har yviri og eisini um at fáa stórr motorbátar yvir við grønlandsskipunum.

Zachariasen

tók í úttalili frá grønlandsráðunum, ið ráða frá at geva Føroyingum meira rættindi har yviri.

Dam:

Allir Føroyingar eru einigir um hetta mál, um at fáa meiri rættindi í Grønlandi.

Fiskiskapurin hevur víst, at Grønland hevur nógv at týða fyri Føroyingar, allargreiddast særst hetta í ár, har ið Ísland sveik, meðan Grønland gav meir enn á nokrum sinni.

Hvussu bondini skulu loysast er ikki gott at siga, men gott er at standa saman, harav verða vit sterkir.

Teir meina, at existensmøguleikin hjá Grønendingum skal minka, ifall vit fáa meiri rættindi. Hetta fata vit ikki. Best var at fingið menn at samráðast við tey grønlandsku landsráðini, ið eru so hart fmóti.

Grønlandsfiskiskapurin hevur bjargað okkum í ár. Vit megu framvegis gera hvat ið vit kunna fyri at viðka rættindini har uppi hjá okkum, taka undir við teim ið sokja um at fáa útgerð til útróðrabátar har uppi og við teim, ið ynskja hjálpi til at fáa motorbátar fluttar til útróður í Grønlandi.

Holm Jacobsen

meinti, at tað var nyttuleyst at sokja um meira rætt í Grønlandi. Ministerið skyldar uppá landsráðini og tey eru ómøgulig at vika.

Samuelssen:

Landsráðini siga, at tað verður til ólúkku fyri Grønendingar, um meira loyst Føroyingum, og teir ráðandi í Danmørk halda seg til hetta.

Stæning vil hjálpa bæði Føroyingum og Grønendingum, so hann er líkasam mitt imillum. Har er ikki gott við at gera.

Heldur ikki í summar hava føroyskir fiskimenn nýtt Tovkusahavnina. Men vit mega gera hvat vit kunna fyri at eiga rætt til hesa havnina eisini í framtíðini.

Hvalavæstið.

Danbjørg:

Eg havi lagt hetta málið inn á ting vegna tess, at fiskimenn hava verið á hvalastøðnum eftir tvøst og eru afturkomnir við ongum bita; tó at tvøst hevur verið at fáa. Teir eru burturvístir við tí beskoð, at nú skal lögtingið lata skera tvøst til fáatek og langfarafólk.

Tað, sum viðtikið varð í fjór í bestu meining fyri at hjálpa neyðstøðnum og langfarafólki, er nú atvoldin í, at fleiri hús verða sitandi við ongum dogurðamati í vetur. Hetta má broytast beinan vegin. Eg vil biðja um at fáa málið viðgjørt so skjótt, at ordrar ein av teim fyrstu dogunum verða sendir út til eigararnar av hvalastøðnum, at teir skulu lata tvøst til allar keyparar, tá nakað tvøst er at fáa.

Eg havi sæð nakað um, at menn hava bert kunnað fingið til keyps upp til 100 kg. Á hetta er óviltið til eitt hús við nógvum fólki, skilja allir menn, og tí má annað skil fáast á hetta.

Mitens

greiddi frá, at sóknarstýrini ikki høvdu svarað í rættari tíð og høvdu tí skuld fyri, at Vinnu-

nevndin ikki fekk skipað fyri tvøstflutningi fyrr enn í úrtíð. Hann visti einans um 3 klagar, og sær høvdu einki uppá seg. Eisini helt hann, at prisurin var nú so lágur, at eigararnir av hvalastøðnum neyðugt vildu selja tvøst. Prislækkarnir í fjór vakti mótsstöðu frá teirra síðu, sum eiga hvalastøðirnar.

Dam:

At skera tvøst til saltningar í mai ella juni ber ikki til. Hartil kemur, at hvalurin í ár hevur verið ógviliga rak. Vinnunevndin kundi tí ikki lata tvøst til saltningar fyrr enn í august-seltember. Men av tí seina svarinum frá kommununum kundi saltningin heldur ikki byrja hesa tíð. — Kommunurnar hava so stalt fyrstu skyldina. Tá ið tað frættist, at menn ikki fáa loyvi at skera á hvalinum, har ið tvøst er best til menniskjaføði, so má hetta undirsokjast, tí tað fer ikki at bera til. Tvøstið megu menniskjuni eiga fyrsta rættin til. Revur megu koma í aðra rekkju. Vinnunevndin hevur ikki haft klaga um hetta og hevur heldur ikki gingið við til, at bert 100 pund skulu falla til húsið. Mark um, hvat ið hvor skal fáa, er ikki sett. Hava hvalastøðirnar innført nakra »begrensning« av søluni til tey einstøku heimini, so er tað gjørt iltan nakra heimild. Eg havi einans høyrð talað um 100 pund uppá fólk. Men avgjort um hetta er sum sagt einki. Peningurin, 5000 kr., var ov lítill til bæði at lata heim við ongum forsyrgjara fáa tvøst fyri einki og niðurseta prisin fyri hjá øðrum. Fólk iltan forsyrgjara megu koma í fyrstu rekkju. Ein misskiljan var komin í lýsingina viðvíkjandi prísinum. Hetta var ógviliga keðiligt. At hækka prísin fer ikki at bera til.

Tað, sum er hent í ár, kann læra okkum til eitt annað ár. Tað var kanska feil, at lata flutningin av tvøstinum upp í hendurnar á teim, sum eiga hvalastøðirnar. Hetta má skipast óðrvisi næsta ár.

O. F. Joensen og Winter

umtalaðu, hvussu skeivt tað var at lækka tvøstprís. Hetta mátti broytast, men fáatek fólk kundu tó fáa tvøst fyri niðurstøttan prís.

Danbjørg

báð nevndina um at syrgja fyri, at fiskimenn og aðrir kundu fáa loyvi at skera tvøst nú beinan vegin. Prís og tilfitt kundi lögtingsmenn so tala um aftur seinni. Tað er møguligt, at atnmaðurin, grossistur og aðrir við stórum inntøkum hava ráð at rinda hægri prís fyri tvøst; men yvirhøvur hava fólk ikki ráð til tess.

M. Samuelssen

talaði um, at ikki allar kommunurnar hava skyld í, at tvøstspurningurin var so flóktur, so at nú kanska fáa bara nakrir tvøst. Hann helt vinnunevndina ikki hava minni skyld enn kommunurnar. Vinnunevndin